

# Облікова картка дисертації

## I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U003376

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 14-11-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:



## II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Германов Сергій Андрійович

2. Serhii A. Hermanov

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 28-11-2024

Спеціальність за освітою: Право

Місце роботи здобувача: Донецький державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571423

Місцезнаходження: вул. Велика Перспективна, буд. 1, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

### **III. Відомості про організацію, де відбувся захист**

**Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради):** ДФ 11.737.052

**Повне найменування юридичної особи:** Донецький державний університет внутрішніх справ

**Код за ЄДРПОУ:** 08571423

**Місцезнаходження:** вул. Велика Перспективна, буд. 1, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25000, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство внутрішніх справ України

**Ідентифікатор ROR:**

### **IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію**

**Повне найменування юридичної особи:** Донецький державний університет внутрішніх справ

**Код за ЄДРПОУ:** 08571423

**Місцезнаходження:** вул. Велика Перспективна, буд. 1, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25000, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство внутрішніх справ України

**Ідентифікатор ROR:**

### **V. Відомості про дисертацію**

**Мова дисертації:** Українська

**Коди тематичних рубрик:** 10.81, 10.81.01

**Тема дисертації:**

1. Кримінологічна характеристика та запобігання незаконному заволодінню транспортними засобами, що вчиняється неповнолітніми

2. Criminological characteristics and prevention of illegal possession of vehicles committed by minors

**Реферат:**

1. У дисертації здійснено кримінологічну характеристику незаконного заволодіння транспортними засобами, яке вчиняється неповнолітньою особою, а також надано пропозиції та рекомендації, скеровані на удосконалення національного кримінального законодавства та кримінологічної практики щодо запобігання таким кримінальним правопорушенням в умовах звичайного та особливих правових режимів. Узагальнено, що безпосереднім об'єктом кримінального правопорушення, передбаченого ст. 289 КК України є суспільні відносини, які забезпечують безпеку дорожнього руху механічного транспорту, про що свідчить розташування норми в XI розділі Кримінального кодексу України «Кримінальні правопорушення проти безпеки руху та експлуатації транспорту». Аналіз судової практики та тенденцій законотворчої роботи надали підставу для наведення додаткових аргументів на користь доктринальної позиції щодо недоцільності

вважати незаконне заволодіння транспортним засобом – кримінальним правопорушенням проти безпеки руху та експлуатації транспорту. Об'єктивна сторона кримінального правопорушення, передбаченого ст. 289 КК України виражається у незаконному заволодінні транспортним засобом як умисного, з будь-якою метою протиправного вилучення будь-яким способом транспортного засобу у власника чи користувача всупереч їх волі. Більшість проблемних питань знаходяться у площині розмежування заволодіння транспортним засобом шляхом обману та шахрайства, а також кримінального правопорушення, передбаченого ст. 191 КК України. Із урахуванням наведеного запропоновано внести зміни та доповнення до ст. 289 КК України. Доведено, що наразі стан незаконного заволодіння транспортними засобами взагалі та неповнолітніми зокрема характеризується такими особливостями: 1) не у повній мірі обґрунтований безпосередній об'єкт кримінального правопорушення, передбаченого ст. 289 КК України призводить до ігнорування цього діяння під час формування стратегії запобігання кримінальним правопорушенням проти безпеки руху та експлуатації транспорту; 2) у переважній більшості неповнолітніми вчиняється незаконне заволодіння транспортними засобами приватної власності (96,8 %); 3) у переважній більшості неповнолітні вчиняють незаконне заволодіння транспортним засобом шляхом таємного викрадення (65,1 %); 4) незаконне заволодіння транспортними засобами складають приблизно одну четверту від загальної кількості кримінальних правопорушень проти безпеки руху та експлуатації транспорту (23,1 %), що, із урахуванням фактичного майнового характеру такого протиправного діяння створює неправдиве уявлення про значний відсоток суспільно небезпечних діянь, пов'язаних із порушеннями правил дорожнього руху; 5) стан вчинення незаконного заволодіння транспортним засобом неповнолітніми можна вважати стабільно задовільним, що зумовлено відносно незначну кількість випадків, коли суб'єктом такого кримінального правопорушення є особа до 18 років (4,4). Водночас це також може бути пояснено з точки зору відсутності у неповнолітніх навичок керування транспортними засобами, що унеможливує реалізацію кримінально протиправного умислу на вчинення діяння, передбаченого ст. 289 КК України (за відсутності співучасті). Доведено, що на сучасному етапі до загальносоціальних заходів запобігання незаконному заволодінню транспортними засобами неповнолітніми особами доцільно віднести: 1) унормування сучасних заходів правового регулювання економічних відносин; 2) удосконалення напрямів забезпечення макрофінансової стабільності України в умовах дії особливого правового режиму воєнного стану; 3) розробку комплексних стратегічних документів, скерованих на усунення детермінант злочинності, зумовлених військовою агресією російської федерації проти України; 4) забезпечення переорієнтації національної економіки, вивчення попиту на професії та сприяння перепідготовці кадрів; 5) розвиток освітньо-виховної інфраструктури, популяризація військово-патріотичного навчання; 6) посилення соціального захисту малозабезпечених родин та родин, в яких дитину виховує один із батьків; 6) налагодження процедури комплексного дослідження автотransпортних засобів та реєстраційних документів, що їх супроводжують Експертною службою під час переоформлення транспорту; 7) перегляд положень Закону України від 20.10.1998 № 194-XIV «Про функціонування єдиної транспортної системи України в особливий період» на відповідність сучасній військово-політичній ситуації та забезпечення захисту майнових прав в межах функціонування єдиної транспортної системи як взагалі, так і в умовах дії особливого правового режиму воєнного стану; 8) забезпечення кримінологічної експертизи законодавчих та інших нормативно-правових актів у сфері безпеки транспортних засобів та дорожнього руху.

2. The dissertation provides a criminological characterization of the illegal possession of vehicles committed by a minor, as well as offers and recommendations aimed at improving national criminal legislation and criminological practice to prevent such criminal offenses under ordinary and special legal regimes. It is summarized that the direct object of the criminal offense provided for in Art. 289 of the Criminal Code of Ukraine are social relations that ensure the safety of road traffic of mechanical transport, as evidenced by the location of the norm in Chapter XI of the Criminal Code of Ukraine "Criminal offenses against traffic safety and operation of transport". The analysis of judicial practice and trends in legislative work provided the basis for providing additional arguments in favor of the doctrinal position regarding the impracticality of considering the illegal possession of a vehicle as a criminal offense against the safety of traffic and operation of the vehicle. The objective side of the criminal offense

provided for in Art. 289 of the Criminal Code of Ukraine is expressed in the illegal possession of a vehicle as a deliberate, with any purpose of unlawful seizure of a vehicle by any means from the owner or user against their will. Most of the problematic issues are in the area of distinguishing possession of a vehicle by deception and fraud, as well as the criminal offense provided for in Art. 191 of the Criminal Code of Ukraine. Taking into account the above, it is proposed to make changes and additions to Art. 289 of the Criminal Code of Ukraine. It has been proven that the current state of illegal possession of vehicles in general and of minors in particular is characterized by the following features: 1) the immediate object of the criminal offense provided for in Art. 289 of the Criminal Code of Ukraine leads to the disregard of this act during the formation of a strategy for the prevention of criminal offenses against traffic safety and the operation of transport; 2) in the vast majority, minors commit illegal possession of privately owned vehicles (96.8%); 3) the vast majority of minors commit illegal possession of a vehicle by secret theft (65.1%); 4) illegal possession of vehicles make up approximately one fourth of the total number of criminal offenses against traffic safety and operation of transport (23.1%), which, taking into account the actual property nature of such an illegal act, creates a false impression of a significant percentage of socially dangerous acts, related to violations of traffic rules; 5) the state of committing illegal possession of a vehicle by minors can be considered consistently satisfactory, which is due to the relatively small number of cases when the subject of such a criminal offense is a person under the age of 18 (4,4). At the same time, this can also be explained from the point of view of minors' lack of driving skills, which makes it impossible to realize the criminally illegal intent to commit an act, provided for in Article 289 of the Criminal Code of Ukraine (in the absence of complicity). It has been proven that at the current stage, it is expedient to include: 1) normalization of modern measures of legal regulation of economic relations among general social measures to prevent illegal possession of vehicles by minors; 2) improvement of directions for ensuring the macro-financial stability of Ukraine under the conditions of the special legal regime of martial law; 3) the development of complex strategic documents aimed at eliminating the determinants of crime caused by the military aggression of the Russian Federation against Ukraine; 4) ensuring the reorientation of the national economy, studying the demand for professions and promoting personnel retraining; 5) development of educational infrastructure, popularization of military and patriotic training; 6) strengthening of social protection of low-income families and families in which a child is raised by one of the parents; 6) establishment of a procedure for comprehensive examination of motor vehicles and registration documents accompanying them by the Expert Service during re-registration of transport; 7) revision of the provisions of the Law of Ukraine dated 10.20.1998 No. 194-XIV "On the functioning of the unified transport system of Ukraine in a special period" for compliance with the modern military-political situation and ensuring the protection of property rights within the framework of the functioning of the unified transport system both in general and in the conditions actions of the special legal regime of martial law; 8) provision of criminological examination of legislative and other normative legal acts in the field of safety of vehicles and road traffic.

### **Державний реєстраційний номер ДіР:**

**Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:** Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

**Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:** Не застосовується

**Підсумки дослідження:** Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

### **Публікації:**

- 1. Германов С.А. Окремі детермінанти, що впливають на вчинення неповнолітніми незаконного заволодіння транспортними засобами в Україні. Правовий часопис Донбасу / Law journal of Donbass. № 3(80). 2022. С. 33-36.

- 2. Германов С.А. Соціально-економічні заходи запобігання вчиненню неповнолітніми незаконного заволодіння транспортними засобами в Україні. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. № 2. 2023. С. 144-149.
- 3. Германов С.А. Особливості кваліфікації незаконного заволодіння транспортним засобом за ознаками об'єктивної сторони кримінального правопорушення. Правові новели. № 22 том 2. 2024. С. 93-101.
- 4. Karchevskiy M., Losych S, Germanov S. Socialization of artificial intelligence and transhumanism: legal and economic aspects. Baltic Journal of Economic Studies. Vol. 9 No. 1, 2023.P. 61-70.

**Наукова (науково-технічна) продукція:**

**Соціально-економічна спрямованість:**

**Охоронні документи на ОПВ:**

**Впровадження результатів дисертації:** Впроваджено

**Зв'язок з науковими темами:** 0120U105580

## **VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Вітвіцький Сергій Сергійович

2. Serhii S. Vitvitskyi

**Кваліфікація:** д. ю. н., професор, 12.00.07

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:** Донецький державний університет внутрішніх справ

**Код за ЄДРПОУ:** 08571423

**Місцезнаходження:** вул. Велика Перспективна, буд. 1, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25000, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство внутрішніх справ України

**Ідентифікатор ROR:**

## **VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів**

**Офіційні опоненти**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Бабенко Андрій Миколайович

2. Andrii M. Babenko

**Кваліфікація:** д. ю. н., професор, 12.00.08

**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-9498-2484

**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Одеський державний університет внутрішніх справ**Код за ЄДРПОУ:** 08571570**Місцезнаходження:** вул. Успенська, буд. 1, Одеса, 65014, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство внутрішніх справ України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Рудик Микола Миколайович

2. Mykola M. Rudyk

**Кваліфікація:** д. ю. н., 12.00.08**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Національна академія внутрішніх справ**Код за ЄДРПОУ:** 08751177**Місцезнаходження:** пл. Солом'янська, 1, Київ, 03035, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:****Ідентифікатор ROR:****Рецензенти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Червінчук Андрій Васильович

2. Andrii V. Chervinchuk

**Кваліфікація:** к. ю. н., с.д., 12.00.07**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0001-7893-6632**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Донецький державний університет внутрішніх справ**Код за ЄДРПОУ:** 08571423**Місцезнаходження:** вул. Велика Перспективна, буд. 1, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25000, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство внутрішніх справ України**Ідентифікатор ROR:**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Данилевська Юлія Олександрівна

2. Yuliia O. Danylevska

**Кваліфікація:** к. ю. н., старший науковий співробітник, 12.00.08

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:** Донецький державний університет внутрішніх справ

**Код за ЄДРПОУ:** 08571423

**Місцезнаходження:** вул. Велика Перспективна, буд. 1, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25000, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство внутрішніх справ України

**Ідентифікатор ROR:**

**VIII. Заключні відомості**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові  
голови ради**

Єпринцев Пилип Сергійович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові  
головуючого на засіданні**

Єпринцев Пилип Сергійович

**Відповідальний за підготовку  
облікових документів**

Сибірцева Людмила Сергіївна

**Реєстратор**

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є  
відповідальним за реєстрацію наукової  
діяльності**



Юрченко Тетяна Анатоліївна